

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610- **215**
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

23.06/2026

7143626 GK 149
7143877 } GK 152
7143986 }
7144106 }
7144453 }
7144455 } GK 156
7144456 }
7144457 }
7144572 }
7144573 } GK 162
7144574 }
7144575 }

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 29.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1846863 sayılı yazınız.
b) 07.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1851528 sayılı yazınız.
c) 07.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1852133 sayılı yazınız.
ç) 11.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1852982 sayılı yazınız.
d) 15.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1859955 sayılı yazınız.
e) 21.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1863244 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d-e)'de kayıtlı yazılarla iletilen Diyarbakır Milletvekili Serhat EREN'in 7/43626, Hatay Milletvekili Nermin YILDIRIM KARA'nın 7/43877, Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun PARLAK'ın 7/43986, İstanbul Milletvekili A. Sibel YANIKÖMEROĞLU'nun 7/44106, Gaziantep Milletvekili Sevda KARACA'nın 7/44453, Adana Milletvekili Orhan SÜMER'in 7/44455, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın TÜRELİ'nin 7/44456, Gaziantep Milletvekili Melih MERİÇ'in 7/44457, Denizli Milletvekili Yasin ÖZTÜRK'ün 7/44572, Mersin Milletvekili Perihan KOCA'nın 7/44573, Mersin Milletvekili Ali BOZAN'ın 7/44574 ile İstanbul Milletvekili Saliha Sera KADIGİL'in 7/44575 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (26 Sayfa)

7/44453
616 156

GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ SEVDA KARACA’NIN 7/44453 NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

MESEM programı, örnekleri farklı ülkelerde de bulunan iş yeri tabanlı mesleki eğitim programı olarak örgün eğitim kapsamındadır. Öğrenciler teorik eğitimlerini okulda, beceri eğitimlerini ise işletmelerde usta öğretici gözetiminde ve koordinatör öğretmenlerin kontrolünde belirli bir program dâhilinde almaktadır. Bu programda öğrencilerin işletmelerde yaptıkları beceri eğitimi haftalık 32 saat, haftanın 4 günü olarak uygulanmakta; isteyen öğrenciler eğitim süresi boyunca fark derslerini de tamamlayarak mezun olduklarında ustalık belgesi yanında ortaöğretim diploması almakta ve yükseköğrenimlerine devam edebilmektedir.

Mesleki eğitim yapılacak işletmelerin eğitim uygulamaları yönüyle uygun olup olmadığı, il ve ilçelerde oluşturulan işletme belirleme komisyonları aracılığıyla tespit edilmektedir. İşletmelerin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki yükümlülükleri 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile ilgili mevzuat kapsamında düzenlenmiş olup bu kapsamdaki denetim yetkisi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı uhdesindedir. İşletmelerdeki mesleki eğitim uygulamalarına ilişkin hususlar ise Bakanlığımızca takip edilmekte ve denetlenmektedir.

İşletmelerde eğitim gören öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliğini korumak ve güçlendirmek amacıyla 02 Şubat 2024 tarihinde “Mesleki Eğitimde İş Sağlığı ve Güvenliği” konulu 2024/36 sayılı Genelge yayımlanmıştır. Genelge kapsamında işletme denetimlerinin artırılması, işletmelerin uygunluğunun iş güvenliği uzmanlarının desteğiyle değerlendirilmesi, uygun olmayan işletmelere beceri eğitimi için öğrenci gönderilmemesi, işletmelerin öğrencinin eğitiminden sorumlu usta öğretici bulundurması ve öğrencilere iş sağlığı ve güvenliği bilincinin kazandırılması amacıyla gerekli seminerlerin verilmesi hususlarında kapsamlı kurallara getirilmiştir.

Bu kapsamda öğrencilerin staj ve beceri eğitimi yaptıkları işletmelerde verilen eğitimin müfredata ve mevzuata uygunluğu yönünden gerekli inceleme ve denetimler yapılmakta; işletmelerin 6331 sayılı Kanun hükümlerine göre iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alması ve bu hususların valiliklerce takip edilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’nin 127’nci maddesi uyarınca işletmelerde staj yapan öğrenciler, okul müdürlüğünce planlanan program dâhilinde koordinatör olarak görevlendirilen atölye ve laboratuvar öğretmenleri tarafından denetlenmektedir.

Genelge’nin yayımlanmasını müteakip 2024 yılı sonu itibarıyla 253.940 işletme incelenmiş, uygun bulunmayan 23.252 işletmeyle sözleşme sonlandırılmış ve 2025 yılında da uygun olmayan işletmelerle yeni sözleşme yapılmamıştır. İşletmelerde öğrencilerin maruz kalabileceği iş kazalarının önlenmesi amacıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile iş birliğinde çalışmalar yürütülmekte; Bakanlığımız taşra teşkilatında konuyla ilgili personele iş sağlığı ve güvenliği konularında eğitimler verilmekte ve bilinçlendirme faaliyetleri sürdürülmektedir.

MESEM kapsamındaki öğrencilerin işletmelerde gerçekleştirilen beceri eğitimleri; işletmelerde görev yapan, iş pedagojisi eğitimi almış usta öğreticiler nezaretinde ve koordinatör öğretmenlerin kontrolü altında, işletme, okul, öğrenci ve veli arasında düzenlenen işletmelerde beceri eğitimi/staj sözleşmesine dayalı olarak yürütülmektedir. Öğrencilerin çalışma ve eğitim süreçlerinin mevzuata uygunluğu; okul/merkez müdürlükleri tarafından yapılan koordinatör öğretmen ziyaretleri, işletmelerle yapılan sözleşmeler, devam-devamsızlık kayıtları ve alan/dal şeflikleri aracılığıyla takip edilmektedir. Öğrenci, veli veya ilgili kurumlar tarafından iletilen

şikâyet ve bildirimler doğrultusunda gerekli inceleme ve denetimler yapılmakta; mevzuata aykırı uygulamaların tespiti hâlinde ilgili işletmelere yönelik gerekli idari işlemler uygulanmakta ve öğrencilerin eğitim haklarının korunmasına yönelik tedbirler alınmaktadır.

Koordinatör öğretmenlerce yapılan takip yalnızca evrak kontrolünden ibaret olmayıp işletmelerde mesleki eğitim ve staj çalışmalarının planlı şekilde yürütülmesi, öğretim programlarının uygulanması sürecinde ortaya çıkan sorunların tespit edilmesi, işletme yetkilileri ile usta öğretici/eğitici personele rehberlik yapılması, öğrencilerin iş dosyalarının kontrol edilmesi, başarı, devamsızlık ve disiplin durumlarının takip edilmesi, işletmeye uyum sağlayamayan öğrencilerin belirlenmesi ve okul ile işletme arasında imzalanan sözleşmenin uygulanmasında ortaya çıkan sorunların okul müdürlüğüne bildirilmesi gibi görevleri kapsamaktadır.

MESEM kapsamında eğitim gören öğrenciler haftada bir veya iki gün okulda teorik eğitim almakta, üç veya dört gün ise işletmelerde beceri eğitimi görmektedir. İşletmelerde yapılan beceri eğitimi mevzuat hükümleri doğrultusunda hafta içi günlerinde ve günlük 8 saati aşmayacak şekilde planlanmaktadır. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 73'üncü maddesi kapsamında sanayiye ait işlerin dışındaki sektörlerde mesleki eğitim, il istihdam ve mesleki eğitim kurulunun kararıyla gece de yapılabilmekte olup bu eğitimler de günde 8 saati ve saat 22.00'yi geçmemektedir. Ayrıca yoğunlaştırılmış eğitim programı kapsamında işletmelerde mesleki eğitim, haftalık azami çalışma süresini aşmamak şartıyla veli veya reşit ise öğrencinin talebi doğrultusunda haftada 6 gün olarak da planlanabilmektedir.

Mesleki Eğitim Kurulu Kararı'nda; 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamındaki meslek alan ve dallarında, mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerine verilen işletmede mesleki eğitim, staj, çıraklık, kalfalık ve ustalık eğitimlerinde, bir program dâhilinde, usta öğretici gözetiminde ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin alınması şartıyla tehlikeli ve çok tehlikeli işler sınıfında yer alan işler ve iş yerlerinde mesleki eğitim alınabileceği ve bu ortamlarda bulunulabileceği hükme bağlanmıştır. Bu kapsamdaki iş ve işlemler uluslararası sözleşmeler ile ulusal mevzuat hükümleri doğrultusunda yürütülmektedir.

Bakanlığımız kayıtlarına göre 2016 yılından bu yana uygulanan MESEM Programı kapsamında 3.080 iş kazası meydana gelmiş, bu kazaların 13'ü ölümle sonuçlanmıştır. Söz konusu iş kazaları sonucunda 20 öğrencinin tedavisine gerek görülmemiş, 60 öğrenci ise hastanede yatılı tedavi görmüştür. İş kazalarına ilişkin adli süreçler yargı mercilerince, iş sağlığı ve güvenliği hükümleri kapsamındaki denetim ve idari yaptırım süreçleri ise görevli kurumlarca yürütülmektedir. Bakanlığımızca kendi görev alanı çerçevesinde işletmelerin mesleki eğitime uygunluğu, öğrencinin eğitim hakkının korunması, sözleşmelerin mevzuata uygunluğu, koordinatör öğretmen denetimleri ve uygunsuz işletmelerle sözleşmenin sonlandırılması gibi tedbirler uygulanmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda görevli personelin mevzuatla belirlenen ödev ve sorumluluklarını ihlal ettiği veya kanunla belirlenen yasaklara aykırı hareket ettiği yönündeki somut ihbar ve şikâyetler üzerine Bakanlık veya Valilik makamından alınan olura istinaden müfettiş marifetiyle inceleme-soruşturma işlemi başlatılmakta; iddiaların doğrulanması hâlinde fiilin niteliği ve ağırlık derecesine göre ilgili mevzuat hükümleri kapsamında yaptırım teklif edilmektedir. İşletmelerle yürütülen beceri eğitimi süreçlerinde öğrencilerin eğitim hakkının ve güvenliğinin korunması amacıyla ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde gerekli idari işlemler tesis edilmektedir.

Öğrenci, veli veya ilgililer tarafından işletmelerdeki çalışma koşullarına ilişkin soru, talep, şikâyet ve eleştiriler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı koordinasyonunda hizmet veren ALO 170 hattı üzerinden iletilebilmektedir. Ayrıca okul ve kurum müdürlükleri, il/ilçe millî eğitim müdürlükleri ve ilgili denetim mekanizmaları aracılığıyla yapılan başvurular da mevzuat çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Mesleki eğitim merkezi öğrencileri Bakanlıkça belirlenmiş meslek alanlarında eğitim almakta olup işletmelerde yürütülen beceri eğitimleri, öğretim programının bir parçası ve mesleki eğitimin tamamlayıcısı niteliğindedir. Bu eğitimler; işletmelerde görevli, iş pedagojisi eğitimi almış usta öğreticiler nezaretinde ve koordinatör öğretmenlerin kontrolünde, ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmelerde belirtilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 138 No'lu Asgari Yaş Sözleşmesi'nin 6'ncı maddesi de asgari yaşa ilişkin hükümlerin mesleki eğitimin ayrılmaz bir parçası olan işlerde uygulanmayacağını ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin mesleki eğitim kapsamında işletmelerde bulunmaları çocuk işçiliği kapsamında değerlendirilmemekte; MESEM uygulamaları, öğrencilerin üretim süreçlerinde ucuz iş gücü olarak kullanılması amacıyla değil, teorik ve pratik eğitimin bütünleştirilmesi, mesleki beceri kazanmaları ve iş sağlığı ve güvenliği kültürü edinmeleri amacıyla yürütülmektedir.

Balıkesir Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Edremit Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğünde görevli koordinatör öğretmen tarafından alınan duyum üzerine söz konusu işletmeye gidildiği,

Soru önergesine konu olayla ilgili öğrenci ve velisiyle kurum rehberlik servisinde gerekli görüşmeler yapıldığı, tutanak ve bilgi formlarının düzenlendiği, okul müdürlüğünce sürece ilişkin tedbir alınarak ilgili öğrenci ile aynı işletmede bulunan diğer iki öğrencinin işletme sözleşmelerinin feshedildiği, öğrencilerin söz konusu işletmeyle ilişkilerinin kesildiği, ilgili işletmenin işletmede mesleki eğitim yapılacak iş yeri listesinden çıkarıldığı ve daha sonra bu işletmeye öğrenci yönlendirilmediği, olay sonrasında öğrencinin devam durumuna ilişkin işlemlerin ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yürütüldüğü, velinin şikâyeti üzerine Edremit 3. Aile Mahkemesince 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında danışmanlık ve eğitim tedbiri uygulanmasına karar verildiği, öğrencinin okula devamı hâlinde söz konusu tedbir kararına ilişkin sürecin uygulanacağı, MESEM kapsamındaki öğrencilerin işletmede bulundukları günlerde koordinatör öğretmenlerce haftalık olarak denetlendiği, ilgili işletmenin son olarak 1-5 Aralık 2025 tarihleri arasında koordinatör öğretmen tarafından denetlendiği, 7 Aralık 2025 tarihinde alınan duyum üzerine 9 Aralık 2025 tarihinde öğrencilerin işletme sözleşmelerinin feshedildiği, işletmelerin alan öğretmenleri tarafından düzenli olarak kontrol edildiği, rehberlik faaliyetlerinin yürütüldüğü, öğrencilerle, işletme yetkilileriyle ve usta öğreticilerle yüz yüze görüşmeler yapıldığı, Edremit ilçesinde son 10 yılda MESEM kapsamında benzer bir olay yaşanmadığı ve herhangi bir iş kazasında hayatını kaybeden öğrenci olmadığı, öğrencilerin gittikleri işletmelerin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında iş sağlığı ve güvenliği hizmeti aldığı, öğrencilerin deokula kayıt olmadan önce iş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldıkları, kayıt sırasında işletmelerden Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi sağlık raporu istendiği, işyerinin öğrencinin alanıyla ilgili olması ve işyerinde en az usta eğitici belgesine sahip işveren bulunması şartlarının arandığı, mesleki yeterliğe sahip kişilerin tecrübelerini ve bilgilerini öğrencilere aktarabilmesi için MEB onaylı usta öğretici belgesi veya pedagojik formasyon eğitimi şartının arandığı,

bildirilmiştir.